

Vaba aktuaalsusest

Tallinna "Estonia" teatri ballett Euroopa kultuuripäevadel Kõlsruhes

Pärast Tallinna (Revali) ooperi-estlasi esimesid Euroopa kultuuripäevadel Kõlsruhes nüüd nende balletikolleegid kahel õhtul Badeni Riigiteatri väikeses majas. Alguseks "Kuritöö ja karistus", kahevaatuseline ballett Dostojevski samanimelise romaani ainetel. 24 tunni järel järgnes kolmeosaline "Paquita", "Karje ja vaikus" ja "Võlu-mandariin". "Paquita" oli Petipa traditsioonilise koreograafiaga, trupi klassika-visiitkaart. Ülejäänud kolme koreograafia autor on Mai Murdmaa, 1933 (tegelikult 38!) a. sündinud tantsuteatri modernsetele vormidele aldis naine, kes juba nõukogude aegadel välismaal tuntud oli. Publiku huvi oli suur, mõlemad etendused olid välja müüdud. Esimesel õhtul oli vastuvõtt pigem sõbralik, teisel õhtul olid kiiduavaldused spontaansed.

Kuna tegeimestes valitses hea tahe ja palav püüe, on raske külastele öelda, et nende lavastused ei ületanud teatud üleelset, vanameelist, kopitanud modernismi. Näiteks sugereerib Arvo Pärdi muusika hoopis teisi dostojevskilikke kuristikke kui koreograafilised lõigud tumafilmi pantomiinist, klišeelikult kasutatud balletiklassika ja juardepoogitud erootika, mida Juri Jekimovi Raskolnikovina ja Inna Sõraus Sonjana nii hingestatult esitavad. Kristlik-kosmiline lunastusmüstika keerlevate lampaadide all (dekor. Andris Freibergs) ei teinud Dostojevski mimodraamat vastuvõetavamaks.

Teise õhtu mulje oli positiivsem. Petipa-divertisment (kõlades hirmus moonutatult valjubääldest) demostreeris vähemalt tantsijate korralikku ametioskust, kuigi kunstiline sära oli tubli kooliõppimise tasemel. Võib olla oleks ballett "Karje ja vaikus" Federico Garcia Lorca laulutsükli ainetel rohkem võitnud, kui kavalehel oleksid tekstid olnud trükitud. Niiviisi jäi asi väga üldiseks hispaania-liku värvinguga sünni ja surma allegooriaks, Kuldar Singi huvitava muusikaga neljale pillile ja ühele alt-häälele. Leili Tammeli võisakõlaline hääli suutis vaevata tema ümber voogavatest tantsijatest üle tähtsustada.

John Neumeieri "Fratres'is" (A. Pärt) valitseb enam balti vaimu, kui seda "Estonia" teatri tantsijad kahel õhtul pakkuda suutsid.